

بررسی اثر ضد استرپتوکوکی (جدا شده از قزل آلا) عصاره گیاه صابونین در مقایسه با چند آنتی بیوتیک

عبدالرضا نبی نژاد^۱، مریم حاجیان^۲

۱- تحقیقات دامپزشکی استان اصفهان، ۲- اداره کل دامپزشکی استان اصفهان

پست الکترونیکی مسئول مقاله: nabinejad@yahoo.com

بیماری استرپتوکوکوز یکی از بیماری های مهلک و خطرناک در بین ماهی ها می باشد. امروزه با افزایش سیستم های متراکم پرورش ماهی و عدم توجه به مسائل ایمنی زیستی متناسب با توسعه کمی آبی پروری، مشکلات بهداشتی در صنعت شیلات بیش از پیش خود نمایی می کند و بر این اساس استفاده از مواد ضد عفونی کننده و یا ترکیبات ضد میکروبی در برنامه کاری پرورش دهندگان قرار می گیرد، البته چنانکه این اقدام بدون توجه به توصیه های علمی مورد تأیید منابع دامپزشکی انجام نشود، گاهی خود سبب ایجاد صدمات جبران ناپذیری به مصرف کنندگان و بالطبع به صنعت آبی پروری وارد می کند، شبهاتی مانند غوطه ورسازی ماهی ها در دوزاژ بالای مالاشیت سبز و... سرطان زایی آن سبب ایجاد ذهنیت های منفی علیه ماهی های پرورشی شده است؛ بر این اساس لازم است تا اولاً ضمن توسعه کمی به توسعه کیفی و افزایش بهداشت در مزارع پرداخته و ثانیاً محققان با استفاده از محصولات ضد میکروبی طبیعی و متکی به داروهای گیاهی، کاربرد داروهای سنتزی را به حداقل برسانند تا مصرف کنندگان نگران سلامت خود نباشند. در مطالعه حاضر خاصیت ضد باکتریایی عصاره گیاه گل صابونی بر علیه استرپتوکوکوس جدا شده از قزل آلائی تلف شده مورد بررسی قرار گرفت، پس از تأیید باکتری جدا شده با استفاده از آزمایش های بیوشیمیایی، عصاره هیدروالکلی گل صابونی تهیه و در ظرف شیشه ای کدر نگهداری شد. روش کار به صورت *In vitro* و به روش انتشار از دیسک بود. لذا با تهیه دیسک های استریل و آغشته سازی آنها به مقادیر ۱۰، ۱۵ و ۲۰ میکرولیتری از عصاره مذکور، مدت ۶ ساعت در انکوباتور استریل قرار داده و سپس یک سوپ آغشته به آبگوشت مولر هیتون باکتری استرپتوکوکوس که دارای کدورتی مطابق استاندارد مکفارلند بود، در سطح محیط آگار مولر هیتون کشت و دیسک ها به آرامی در سطح آن قرار گرفت و برای یک شب در انکوباتور قرار داده شد. در ادامه با استفاده از دیسک های استاندارد اکسی تتراسیکلین، دانوفلوکساسین و فوزباک خاصیت ضد باکتریایی عصاره صابونینی با آنتی بیوتیک های مذکور مقایسه و این عمل سه بار تکرار شد. در نهایت تنها غلظت ۲۰ میکرولیتری عصاره هیدروالکلی گل صابونی با هاله مهار از رشد حدود ۱۰ میلی متر، مانع از رشد استرپتوکوک شد. از میان آنتی بیوتیک های مورد استفاده نیز به ترتیب فوزباک، دانوفلوکساسین و اکسی تتراسیکلین هاله ممانعت از رشد را ایجاد نمودند.

کلمات کلیدی: استرپتوکوک، گل صابونی، عصاره، ضد باکتری